

KONYA ASILLI MEŞHURLAR - 4

KONYALI KEÇECİ SÜLEYMAN EFENDİ VE AİLESİ: KEÇECİZADELER

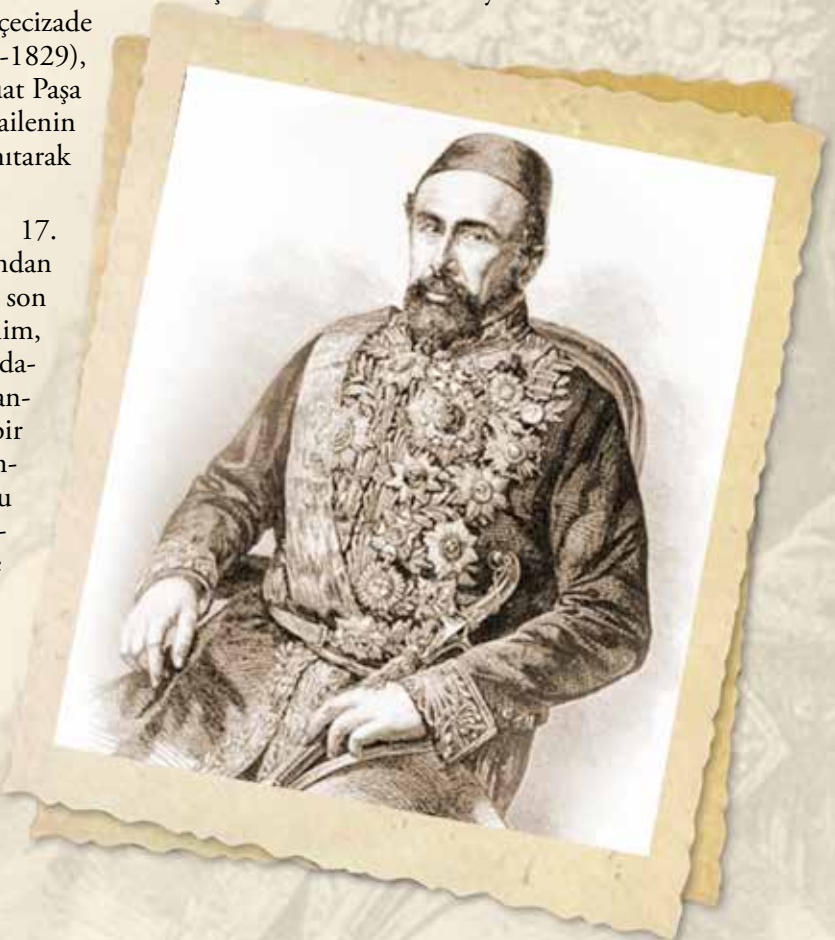
Mehmet Ali UZ
Serdar CEYLAN

Konya asıllı meşhurlar yazı dizimize Keçecizade ailesinden Keçecizade Mustafa Efendi (1689-1767), Keçecizade Kazasker Mehmet Salih Efendi (1737-1799), Keçecizade İzzet Molla (1786-1829), Keçecizade Büyük Fuat Paşa (1815/1869) gibi bu ailenin en meşhurlarını tanıtarak devam ediyoruz.

Keçecizade ailesi, 17. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı'nın son dönemlerine kadar, âlim, fâzıl, şâir ve devlet adamı olarak, seçkin insanlar yetiştiren, köklü bir sülaledir. Bu aile sonradan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa soyundan kız almış ve Fuad Paşa bu aileden İsmail Hakkı Bey'in kızı Hibetullah Hanım'dan doğmuştur.

Konya'da **Topraklık** (Koyunoğlu Müzesi karşısın-

da) **Camii İmamı olan Süleyman Efendi**, aynı zamanda keçecilik de yapmakta ve geçimini bu suretle sağlamaktadır. Bu soylu aileye, Keçecizadeler denmesi bu yüzdendir.

TOPRAKLIK HACI HASAN CAMİİ

Keçeci Süleyman Efendi'nin de imamlık yaptığı Topraklık Camii, Konya'nın Karatay İlçesi'nde Kerimler Caddesi üzerindedir. Günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde olan cami, Koyunoğlu Müzesi'nin güneyinde yer almaktadır. Harap olan eski caminin yerine 1946 yılında yeniden yapılmış olan cami, moloz taş duvarlı, düz beton örtü üzerine kiremit kaplı çatılıdır. Camiye batı duvarının kuzey köşesinden girilmekte, girişin sağında taş minare yer almaktadır. Caminin tavanını ortadaki kare kesitli beton ayak taşımaktadır. Harimin kuzeyinde ahşap bir mahfil bölümü bulunmaktadır. Mihrabı çini levhalarla kaplanmıştır. Minberi ise ahşaptır. Kapısı üzerinde H.1366/M.1946 tarihli kitabesi bulunur.

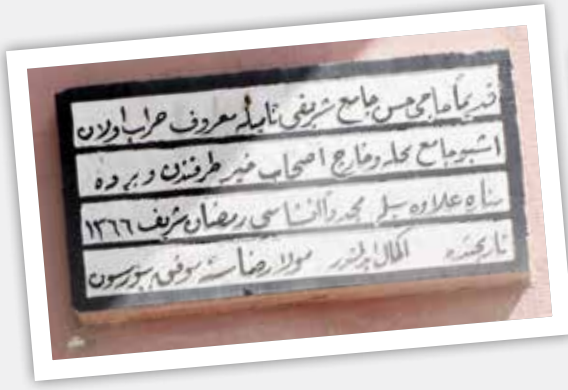
Bu ailenin meşhur olması, büyük adamlar yetiştirmesi, Süleyman Efendi'nin oğlu küçük Mustafa'nın, babasından habersiz İstanbul'a kaçması ile başlar. Bu kaçış adeta kadere doğru bir koşuştur. İlâhi kader böylece tecelli edecek, meşhur İzzet Mollalar ve Büyük Fuad Paşalar bu Mustafa Efendi'nin soyundan meydana gelecektir.

Keçecizade ailesinin soyu halen devam etmektedir. Ailenin Çelebi, Arolat, Cimcoz, Moralı, Korutürk aileleri ile de akrabalıkları bulunmaktadır. Aile İstanbul eşrafından tanınmış daha pek çok aileyle evlilik yolu ile akrabalık-hırsımlık kurmuştur. Aile içi evlilik yoluyla da akrabalık daha da sıkılaşmıştır. Mesela Bahriye Nazırı Moralı İbrahim Paşa, Vezir Abdurrahman Sami Paşa'nın amcasının torunu ve eniştesidir.

Abdülhak Hamit Tarhan'ın kız kardeşlerinden birisi, Keçecizade Fuat Paşa'nın torunu **Mustafa Hikmet Fuat Bey**'in eşi olan **Şaire Abdülhak Mihrünisa**'dır. Çocukları Keçecizade Ahmet Nazım'dır.

Keçecizade Fuad Paşa'nın oğulları Nazım ve Kazım Bey genç yaşta vefat etmiştir. Tespit ettiğimiz taziye ilanlarına göre Sadrazam Keçecizade Fuad Paşa ailesinden Reşat Fuat Bey'in oğulları ile bu aile devam etmektedir. Keçecizade Fuad Paşa, Emine Behiye Hanım ile evlenmiş, bu evliliğinden oğulları **Nazım ve Kazım Beyler** dünyaya gelmiştir. Nazım Bey Nimet Hanım ile evlenmiştir. Keçecizade Fuad Paşa torunları Hikmet ve Reşad Beylerden soyu günümüze kadar gelmiştir.

1934 yılında yürürlüğe giren Soyadı Kanunu ile Keçecizade ai-

Kitabe:

Kadimen Hacı Hasan Camii Şerîfi namıyla ma'rûf harap olan İşbu camii mahalle ve hâric-i ashâb-ı hayr tarafından ve bir de Minare ilavesiyle müceddeden inşası Ramazân-ı şerif 1366 Tarihinde ikmâl edilmiştir. Mevlâ rızâsına muvaffak buyursun.

lesinden bir kol “Keçeci” soyadını almıştır. Sadrazam Keçecizade Fuad Paşa'nın torunu **Reşat Fuat Bey** ve Tunuslu Hayrettin Paşa'nın kızı Behiye Hanım'ın oğlu Şevket Fuat Keçeci (emekli büyükelçi, ö. 12.07.1965), ve kardeşleri “Keçeci” soyadını taşımaktadır. Eşi Melek Keçeci (ö. 22.03.1980), Hasan İzzet Paşa ile Fatma Refia Hanım'ın kızıdır. Kızı Nimet Keçeci ve torunları Ayşe Küsefoğlu ile Turgut Soysal'dır. Kardeşleri ise; Hayrettin Fuat Keçeci, Salih Fuat Keçeci ve Mehmet Fuat Keçeci'dir.

Şevket Fuat Keçeci'nin eşi Melek Hanım'ın kardeşi Naci Ali Morali, Bahriye Nazırı Kaptan-ı Derya Müşir Morali İbrahim Paşa'nın oğlu Morali Ali Bey'in oğludur. Prens Abbas Halim Paşa'nın kızı Prenses Vicdan Morali ile evlenmiş, çocukları Abbase Kemahlı ve Selahattin Morali doğmuştur. Morali Ali Bey'in kızı Hasene Hanım (ö. 25.02.1961), Salah Cimcoz ile evlenmiş, çocukları Fatma Barşal, İbrahim Cimcoz, Bülent Cimcoz, Emel Korutürk ve Saynur Aral doğmuştur. Emel Korutürk'ün eşi 7. Cumhurbaşkanı olan Fahri Sabit Korutürk (1903-1987)'dür.

Milliyet 13.07.1965

VEFAT

Sadrâzam Keçecizâde Fuat Paşa ve Tunus'lu Hayrettin Paşa'nın torunu, Şûrayı Devlet âzasında, Reşat Fuat Bey'in oğlu merhume Melek Keçeci'nin zevci, Ali Fuat Keçeci'nin pederi, Hayrettin Fuat Keçeci'nin, merhum Salih Fuat Keçeci'nin ve Mehmet Fuat Keçeci'nin biraderleri,
Emekli Büyükelçi
Şevket Fuat Keçeci
kısa bir hastalığı müteakip Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 13 Temmuz Salı günü Moda'daki sahilhanesinden alınarak Kadıköy İskele Camiinde öğle namazından sonra Sahrayı Cedid'teki aile kabristanına tevdi edilecektir. Mevlâ rahmet eyleye.

Milliyet 9137

Reşat Fuat (Keçeci)'nin oğlu **Ali Fuat Keçeci** (ö. 17.09.1975) de Sadrazam Keçecizade Fuad Paşa ve Bahriye Nazırı Kaptan-ı Derya Müşir Morali İbrahim Paşa'nın torunlarındandır. Eşi (Saynur ve Sadi Aral'ın kızı) Şen Keçeci, oğlu Şevket

Milliyet 18.09.1975

VEFAT

Sadrazam Keçecizade Fuat Paşa ile Bahriye Nazırı Kaptan-ı Derya Müşir Morali İbrahim Paşa'nın torunları, merhum Büyükelçi Şevket Fuat Keçeci ile merhume Melek Keçeci'nin oğulları, Şen Keçeci'nin eşi, Şevket Keçeci'nin babası, Saynur ve Sadi Aral'ın damatları, Fahri S.Korutürk'ün yeğeni, Fatma Barşal, İbrahim Cimcoz, Bülent Cimcoz ve Emel Korutürk'ün teyzezadeleri, Nilüfer Selâhattin, Abbase Morali ve Selâhattin Morali'nin halazadeleri, Ağah ve Ömer Aral'ın enişterisi;

ALİ FUAT KEÇECİ

Elim bir trafik kazası sonucu vefat etmiştir. Cenazesi, 18 Eylül perşembe günü (bugün) öğle namazını müteakip Kadıköy Osmanağa Camiinden alınarak Sahrayı Cedid'deki aile kabristanında toprağa verilecektir.

NOT: Cenazeye çelenk gönderilmemesi, arzu edenlerin Türk Donanma Vakfı'na bağışta bulunmaları rica olunur.

Keçeci'dir.

Reşat Fuat (Keçeci)'nin diğer oğlu **Salih Fuat Keçeci** (ö. 30.06.1955) Demokrat Parti İstanbul İl Teşkilatı kurucularından olup, 9. devre İstanbul, 10. devre Eskişehir milletvekili olarak görev yapmıştır. Kulaksızade Reşat Paşa ile Hacer Hanım'ın kızı Fazile Hanım ile evlenmiş, kızı İnci Keçeci doğmuştur. 1955 yılında vefat etmiş, Çemberlitaş Peykhane Sokaktaki, Keçecizade Fuad Paşa Türbesi'ne defnedilmiştir.

Beyrut Valisi Mehmet Ali Bey ile Behiye Hanım'ın kızı **Güzide Hanım**'da Şevket Fuat, Hayrettin Fuat, Salih Fuat ve Mehmet Fuat Keçeci'nin, Nafia Örnekol ile birlikte anne bir kardeşleridir. Güzide Hanım Sait Çelebi ile evlenmiş, 31 Ocak 1975 tarihinde vefat ederek, Edirnekapı Mezarlığı'nda ailesinin yanına defnedilmiştir.

KEÇECİZADE MUSTAFA EFENDİ (1689-1767)

1688-1689 yıllarında Konya'da doğdu. İlk tahsilini mahalle mektebinde ve babası Süleyman Efendi'de tamamladı. Hattâ medrese tahsiline bile Konya'da başladı. Aşırı okuma hevesi yüzünden, daha yirmi yaşlarına basmadan, babasından habersiz olarak Konya'dan kaçarak İstanbul'a gitti.

Muhtelif medreselerde okudu. Bu arada Pirizade Sahip Efendi'ye intisap etti. Sahip Efendi'nin oğlu Osman Efendi'ye ders verdi, onun hocalığını yaptı. Bu arada da yüksek medreseyi bitirip, müderris oldu. Kudüs ve Bursa kadılıklarında bulundu. Kırk yaşlarında iken Şeyhül-İslâm Pirizade Sahip Efendi'nin tavassutu ile Davutpaşa Camii imanın kızı ile evlendi.

Keçecizade Salih Efendi bu evlilikten dünyaya geldi. Bu zât Kazasker Salih Efendi diye meşhurdur. Keçecizade Mustafa Efendi, 1767 yılında vefat etti.

KEÇECİZADE KAZASKER MEHMET SALİH EFENDİ (1150/1737-1214/1799)

1150/1727 yılında İstanbul'da doğan Salih Efendi, Keçecizade Mustafa Efendi'nin oğludur. Devrin geleneğine uyarak, küçük yaşlarında tahsile başladı. Babası ile Dürrizade Mustafa Efendi'den mezun oldu. Babasının Kudüs ve Hicaz memurlukları sırasında Kudüs'te bulundu, hacca gitti. Hac dönüşü, 1756 yılında Dürrizade Mustafa Efendi'nin yazısı ile daha 19 yaşında iken müderris oldu.

İçinde yetiştiği ortam dolayısıyla, devrin ileri gelenleri ile tanışıp, onların sohbetlerinde bulundu. Zamanla, müderrislikten fetvahaneye

geçti ve oradan da Kethüdalığa kadar yükseldi. 1784 yılında Selanik Kadısı oldu. 1789 yılında Mekke Payesi aldı. 1790 da Ordu-yı Hümayun kadılığına yükseldi. Bir yıl sonra da Korgeneral ve Rumeli Beylerbeyi'ne eşit ilmi-sivil bir rütbe olan İstanbul payesi verildi. (İstanbul Payesinden sonra, Anadolu Kazaskerliğine gelinirdi.)

Kanaatlarını açıkça söylemekten çekinmeyen, dalkavuktan hoşlanmayan ve son derece dürüst bir insan olan Salih Efendi, kazandığı düşmanlar yüzünden iki defa görevinden azledilerek Konya ve Gelibolu'ya sürgüne gönderildi. Ömrü, yokluk ve sıkıntı içerisinde geçti. 1797 yılında affedildi. Önce Anadolu, sonra da Rumeli Kazaskerliğine getirilen Salih Efendi, 1799 yılında İstanbul'da vefat etti. Avratpazarı'nda Cerrahpaşa Caddesi ile Kargı Sokağı'nın birleştiği yerde ve sokağın sol tarafındaki Canbaziye Camii (Mustafa Bey Mescidi) hazîresinde toprağa verildi.

Salih Efendi'nin çocuklarından Abdurrahman Nebil Efendi ile Mehmet Arif Efendiler de zamanın meşhur müderrislerindendi. Diğer bir oğlu da, hayatını anlatacağımız meşhur İzzet Molla'dır.

KAYNAKLAR

- Bülbül, İbrahim, Keçecizade İzzet Molla, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara 1989, s. 89.
- Büyük Türk Klâsikleri, "İzzet Molla", İstanbul 1988, s. 116-117.
- Ceylan, Ömür – Yılmaz, Ozan, Hazâna *Sürgün Bahâr: Keçecizâde İzzet Molla ve Divân-ı Bahâr-ı Efkâr, Sahhaflar Kitap Sarayı, İstanbul 2005.*
- Çakır, Zeynep, "Fuat Paşa'nın Geline", Yeni Asya, 23.12.2012.
- Durand De Fontmagne, Kırım Harbi Sonrasında İstanbul, Çeviren: Gülççek Soytürk, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul 1977.

- Er, Tayfun, "Makber'den Çankaya'ya", Takvim Gazetesi, 18 Ekim 2012.
- Fevziye Abdullah (Tansel), "İzzet Molla", İslam Ansiklopedisi, C. 5/II, s.1264.
- İnal, İbnülemin Mahmut Kemal, Son Asır Türk Şairleri, cüz IV. İstanbul 1937, s.735.
- İzzet Molla, *Gülşen-i Aşk*, İstanbul, Litografya Destgahı, 1264.
- İzzet Molla, *Gülşen-i Aşk*, Süleyman Efendi Matbaası, İstanbul 1293.
- Karacasu, Barış, "Keçeci-zade İzzet Molla ve Gülşen'i Aşk'ı", Turkish Studies, V. 4/2, Kış 2009, s. 723-759.
- Keçecizade Reşad Fuad, "Keçecizade İzzet Molla", Tarih-i Osmânî Encümeni Mecmuası, 1332 Kânûn-ı Evvel, S. 41, s. 283.
- Korkmaz, Ramazan, "Keçecizade İzzet Molla", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 10, S. 1, Elazığ 2010, s. 93-117.
- Muallim Naci, Osmanlı Şairleri (Haz. Cemal Kurnaz), İstanbul 1995, s.313.
- Nişli, Faruk, Keçecizade İzzet Molla/ Hayatı, Eserleri, Edebî Eserleri, Edebî Şahsiyeti-Şöhreti, İ.Ü. Mezuniyet Tezi, İstanbul 1945.
- Okçu, Naci, "İzzet Molla, Keçecizade", DİA, 2001, s. 23/561.
- Orhan F. Köprülü, "Fuat Paşa, Keçecizade", DİA, İstanbul 1996, 13/2005. s.202-203.
- Orhan F. Köprülü; Türk Klâsikleri, İstanbul 1985, s. 281-282
- Öztuna, Yılmaz, Büyük Türkiye Tarihi, 1978, s.7/83.
- Öztuna, Yılmaz, Keçecizade Fuad Paşa, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1988.
- Selener, Necdet, "Dünden Bugüne Ramazan Gelenekleri-Fuad Paşa'nın Yalısında Ramazan", Milliyet Gazetesi, 19.06.1983, s.11.
- Şahin, Ebubekir Sıddık, "Keçeci-zade İzzet Molla'nın Eserlerinde Mevlevilik ve Şairin Yayımlanmamış Bir Na't-ı Mevlânası" Türk Kültürü, Edebiyatı ve Sanatında Mevlâna ve Mevlevilik Ulusal Sempozyumu Bildiriler, Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, Konya 1997, s. 87-99.
- Tolasa, Harun, "İzzet Molla", Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C. 5, s.46.
- Ulunay, Refi Cevat, "Keçecizade Fuat Paşa", Milliyet Gazetesi, 20.08.1967, s. 2.
- Ulunay, Refi Cevat, "Keçecizade İzzet Molla", Milliyet Gazetesi, 08.09.1957, s. 3.
- Yardım, Mehmet Nuri, "Tarihimizin Güler Yüzü, Nesil Yayınevi, İstanbul 2007.

ESKİ KONYA'YI HATIRLAMAK: 9 İLLE DE KARADUT

Sizin de karadutu sevdiğinizi biliyorum. Belki bazılarımız damak tadı için seviyoruz bu kara kızı, bazılarımız ise ondan şifa umduğumuz için... Ben daima ilkinden yana olmuşumdur. İlk gençlik yıllarım hep karadut yemekle geçmişti. Şöyle bir hatırlayıverelim hele...

Emmim, rahmetli Nuri Çeliker ile evlerimiz bitişik idi. Aslında tek ev imiş de dedemin ölümünden sonra iki oğul için koca ev uygun şekilde, araya çekilen bir duvarla ikiye bölünmüş. İşte bizim eskiden ortak olan hayatımızdaki karadut da emmimlerin hayatında kalıvermiş. Üstüne üstlük ağaç, onların mutfağının damının üzerinden kol kanat açmış durumda... Bizim, Sayın Uz'un bağında merdiven dayamamız gibi külfetler yok, çıktınız mı dama, bütün dalları elinizin altında. Konya deyişiyle, 'yi babam yi...' Vallahi karnımız doyuyor/doluyor, gözünüz doymuyor. Ne deniliyordu o türkü de, hele bir hatırlayınız: *Garadut barnak gibi...* İşte öyle karadutlar.

Bir karadut da, bir ev ve bir çıkmaz sokaktan sonra gelen küçük halam Hatice Özgüzarların evinde vardı. O evin kapısı cadde seviyesinden biraz aşağıda idi ve iki üç basamakla hayata, belki de bahçeye girilirdi. İşte tam bu girişin üzerinde de bir karadut ağacı vardı. Dalları alçak olunca da,

mevsimi gelince gelip geçenler şöyle bir uzanırlardı. Hatta bazıları şifa için isterlerdi. Hangi hastalık için isterlerdi, bilemezdik. Biz çocuklar için karadut, gömleklerimizi renklendirme aracı idi âdeta.

Bizim bahçemizde önceleri karadut ağacı yoktu. Daha dallı budaklı olan, bir kişinin zor kucaklayabileceği büyük bir dut ağacımız vardı da zamanla yaşlılık izleri gösterip kuruyunca gereği yapılıverdi. Artık meydan, o günlere kadar *küçük dut* diye, belki de biraz aşağılanan öbür dutumuza kalıverdi. Ağaç, eski muhtarımız Salih Mihçı amcamızın bahçe duvarına bitişik idi de batı dallarının önemli bir bölümü o bahçeyi şereflendirirdi. Babam, hakkında yazdığımız kitapta da belirttiğimiz üzere (*Konyalı Hattat Hafız Mehmet Sakaoğlu*, Konya 2011, s. 53) iyi aşî ustasıydı. Pek çok komşumuzun ağaçlarını aşılama birliktedir. İşte bizim bu anadan doğma akdutumuz da bir gün babacığımın hâzık ellerine emanet ediliverdi. Artık akdutumuzun doğu kanadı kararivermişti. Bizim bahçenin de bir karadutu vardı.

Düşününüz bir hele... Ağaca tırmanıyorsunuz, bir eliniz yağda, bir eliniz balda hesabı, sağa uzanıyorsunuz akdut, sola uzanıyorsunuz karadut... Oh ne âlâ memleket... Bundan iyisi can sağlığı.

Ama bir de bu akdut ile karadutun çakmaları var; dikkatli olmalısınız. Ne akının rengi tam ak, ne karasının rengi tam kara... Ama onlar öyle biliniyor. Sadece öyle bilirse de tadları hakikilerininkinden farklı... Ben nedense onlara dut gözüyle bakamıyorum.

Cahilliğime bağışlayınız, geçenlerde mahallemizdeki AVM’de bir tuhaf meyve gördüm. ‘Meyve’ diyorum, çünkü meyvelerin arasında idi. ‘Nedir kızım bu acayip şey?’ diye sordum, ‘Peppino hocam’ deyiverdi ve ekledi, ‘Ağaç kavunu da deniliyor.’ Eh, hiç değilse kavun cinsi bir meyve olduğu anlaşıldı, hem de ağaçta yetişeninden... Kızımız devam ediyor: ‘Şifalı bir meyvedir...’ Bir iki hastalık adını da bu arada sayıverdi de ben pek oralı olmadım. Doğrusu ben peppino diye bir meyvenin olduğundan bir yazımda söz etmiştim (“Konya’da Yetişen Meyvelerin Adlandırılmasındaki Farklılıklar Üzerine”, *Erciyes*, 35 (417), Eylül 2012, 2-7 ve oradan *Konya Ağzı Üzerine Yazılar*, Konya 2012, 210-225) ama bu mübareği hiç görmemişim. Atalar boşuna mı söylemiş, ‘Yaşayan görür.’ diye. Gördük işte. Kivi gibi, avagado gibi günün birinde ona da alıştıralacağız elbette.

Ama canım ne olursa olsun, hangi derde deva olursa olsun, hiç biri karadutun yerini tutamaz vesselam. Bakınız lokman hekim bu kara kız için neler demiyor ki... İsterseniz bilginin dozunu biraz artırıp tanıtım işini uzatalım.

KARA DUT

Arapçası: Tût-ı Şamî, Tût-ı hâmız, Tût-ı esved

Farsçası: Tût-i siyah, Şâh-ı tût

Latincesi: Morus nigra

Yetiştigi yer ve çeşitleri: Birkaç çeşittir. Memleketimizin her tarafında yetişir.

Kullanılan maddesi: Meyvesi, yaprağı, kabuğu.

Tıbbi özellik ve faydaları: [Burada dokuz ayrı özellik sayılıyorsa da biz ancak beş tanesini alacağız.]

a. *Ağızda ve boğazda olan yaralara iyi gelir.*

b. *Suyu içilirse müzmin ishalleri geçirir.*

c. *Ağacının kabuğu baldıranın zehirini alır.*

c. *Yaprağı pişirilip yaralara yakı gibi konulursa fayda verir.*

ç. *Ham dut elde ve ayakta olan yara ve çatlaklara yakı gibi konulursa fayda verir.*

(Ramazan Yıldız, *İbn-i Sina, Lokman Hekim, İbn-i Baytar’dan Arapça, Farsça, Latince ve Türkçe Büyük Şifalı Bitkiler, Sular ve Kaplıcalar Rehberi*, [İstanbul, ?], Huzur Yayınevi, s. 280)

Türk Dil Kurumunun *Türkçe Sözlük*’ü (Ankara 2005, s. 579) *dut* kelimesinin aslının Farsça olup *tût* şeklinde yazıldığını gösteriyor. Duta verilen adları birer birer incelememize gerek yoktur sanırım, ancak Arapçasındaki ikinci karşılık bayağı ilgimizi çekeceğe benziyor. Ne demek *şâh-ı tût*? Tamlamayı çözersek *dutların şâhı* anlamı ortaya çıkacak. Buyurun bakalım dutların şahına da hangi dut bu şahlığı yakalayivermiş acaba?

“Hocaların hocası merhum Prof. Dr. Turhan Baytop’u tanırmısınız?” diye sormayacağım,

çünkü bu eczacılık profesörünü tanımıyoruz. Biz tanımıyoruz da yabancılar tanıyor. Onun ünlü kitabı, *Türkiye'nin Tıbbi ve Zehirli Bitkileri* (İstanbul 1963) adlı eserini, ne acıdır ki ta Fransalardan getirtmiştim! Onun bir güzel kitabı da *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*'dür (Ankara, 1994, 1997, 2007). Bakalım o büyük bilgin dut ağacı konusunda neler söylemiş, kısaca aktaralım.

Morus (*Moraceae*) türlerine verilen genel ad. Kışın yapraklarını döken büyük ağaçlar. Yaprak ve meyvesi için bütün Türkiye'de yetiştirilmektedir. Türkiye'de aşağıdaki türleri bulunur:

Morus alba L. (Syn. Constantinopolitana Hort.ex Poiret) Ak dut. İstanbul dutu. Meyveleri beyaz renklidir.

M. nigra L. Kara dut. Meyveleri siyah veya morumsu siyah renklidir.

M. rubra L. Mor dut. Meyveleri kırmızımtırak mor renklidir. (s. 95)

[L harfi kelimenin Latince olduğuna, **Syn.** kısaltması da eş anlamlısına işaret etmektedir.]

Bakınız, dut konusunda öğreneceğimiz daha neler neler varmış. *Akdut*'un bir adı da *İstanbul dutu* imiş. Pek çok yerde *karadut* diye adlandırılan ve rengi de pek karaya çalmayan dutun Latince adı da başka bir şeymiş: *morus alba*! Artık kimseler bizi *morus rubra* niyetiyle *morus alba* ile kandırmak gibi düşüncelere kapılmasın.

Vallahi bizim ülkemizin piyasasında da tanıdığım iki karadut türü var. Onlar da yukarıda tekrar tekrar andığımız alba ile *rubra*'dır. Benim ağız tadım *rubra*'dan yanadır ve kesinlikle *alba*'ya ta-

kılmam! Dostumuz ve ağabeyimiz Mehmet Ali Uz Bey'in Yaka semtinde bulunan bahçesindeki karadut türü de morus rubra'dır, biline.

Bu âkılâne (!) yani allâmelik taslayarak sunduğumuz gerekli (!) açıklamalardan sonra karadut yeme faslına geçelim. Geçelim geçmesine de dut adlarının yazımında farklılıklar görülmektedir. Kullandığımız kaynaklar hep *kara dut* ve *ak dut* diye veriyor; oysa Türk Dil Kurumunun *Yazım Kılavuzu* kelimleri bitişik yazıyor: *akdut*, *karadut*. Dikkatsizliğimizden kaynaklandığı sanılmasın, ola ki hata avcısı (!) cüceler ve müceleler el koyabilirler.

Benim dut üzerine bir yazım daha olacak... Ta öbür yüzyıldan kalma... Bayağı da eskice bir yazı. Önce onu bir tanıyiverelim. Yazımın adı son derece kısa: *Dut*. Bir zamanlar Konya gazetelerinde bir *Kırkambar* sayfası vardı da Mehmet Gündoğdu arkadaşımız yönetirdi. Önceleri uzun süre *Yeni Konya*'da yayımlanan bu sayfa daha sonra *Yeni Meram*'a taşınıvermişti. Yazım önce ilk gazetemizde (06 Temmuz 1996) yayımlanmış, daha sonra da oradan *Çaybaşı Yazıları* (Konya, 2002, s. 115-117) kitabıma alınmıştı. Bende bu dut sevgisi oldukça daha çok dut muhabbeti okuyacaksınız demektir.

Sayın Uz'un bahçesinde bir karadut ağacı var... Dutların kararmasını dört gözle beklerim ki bir davet yazısı olmasa bile alo'su alayım. Erdemli'de olsam bile atlar gelirim Yaka'ya. Maksat karadutu ağacında yemek. Bilir misiniz, benim sadece karadut yerken giydiğim gömlek ve pantolonum

bile var. Ağaca mutlaka bu özel 'karadut yeme kıyafeti'mle çıkarım. Varsın damlarsa damlasın... (Zaten gömleğimin rengi de koyu pembe...) Bazı hafif lekeler belli bile olmuyor. Dalların ince olanlarına dikkatlice basmak gerekiyor, yoksa ertesi gün gazetelere ağacın adıyla birlikte haber olmak da var.

Ağaç mı yaşlandı, küresel ısınma onu da mı vurdu, bilemem; ama daneler eski iriliklerine ulaşmıyor, küçücük kalıyor eskilerinin yanında. Şikâyetçi olduğum sanılmasın, irisinden 20-25 tane yiyeceğime küçüğünden 35-40 tane yiyerek arayı kapatıveririm, olur biter. Yine de aradaki farkı belirtmek isterim.

Gömlek ve pantolon faslında sonra sırada eller, bilekler, dudaklar, hatta yanaklar var. O mübarekler de alabildiğine allanıp pulanıyor. Ancak onların hakkından gelmek daha kolay, açıyorsunuz musluğu, bol suyla onların rengi mengi kalmıyor. Suyu görmeleleriyle uçuşup gitmeleri bir oluyor. İtiraf etmeliyim ki karadutun kendisinde var olan o güzelim renk elimize kolumuza sarılınca daha bir güzel oluyor. Nedense bu rengi ayrıca seviyorum.

Aklımdan ne geçiyor, biliyor musunuz? Şu karadut mevsimi gelince Konya'mızın bir yerinde özel bir 'karadut pazarı' kurulsa fena mı olur. Bir yandan yer, bir yandan da karadut âşıklarıyla sohbet ederiz. Bu, eskilerin söyleyişiyle 'hayâl-i muhâl'dir; yani 'Âmin' denilen olmayacak dua türü bir şey. Galiba en iyisi bir karadut ağacının altında karadut âşıklarının sohbet etmesidir. İşte ben buna bayılıyorum.

VEFATININ 30. YILINDA NECİP FAZIL...

25 Mayıs 2013, Necip Fazıl Kısakürek'in vefatının **30.** yıldönümüydü... Malum, üstadın hayatında **“otuz”** kavramının önemli bir yeri vardır. O, ânlık/enstantane tespitlerini ifade ettiği ilk beyti **30** yaşında yazmıştır:

*“Tam otuz yıl saatim işlemiş
ben durmuşum*

*Gökyüzünden habersiz, uçurt-
ma uçurmuşum.”* (1934).

Onun:

*“Allah dostunu gördüm, bun-
dan altı yıl evvel;*

*Bir akşamdı ki zaman, dura-
cak kadar güzel.”* (1940)

diye nazma döktüğü, mürşidi Abdülhakîm Arvasî (1865-1943) ile ilk görüşmesi de 1934'te yani

üstat **30** yaşındayken gerçekleşmiştir. Necip Fazıl **30** yaşında, “Allah dostu” diye nitelendirdiği Seyyid Abdülhakîm Arvasî ile tanışmış ve bu tanışma onun hayatının akışını değiştirmiştir. Üstat **“O VE BEN”** (b.d. Yayınları, İst. 1995) adlı eserinde yeni bir dünyaya adım attığı o günleri şöyle anlatır:

“O Efendi Hazretleri ki kendisini buluncaya kadar geçen hayatım, onu beklemekten, bekleyiş sıkıntıları içinde kıvranmaktan başka bir şey değildi. (...)

Bir gece... Sabaha karşı... Herkes uykuda... Yalının yemek odasında bir yazı yazıyorum. Gecenin ilk saatlerinden beri üstüne abandığım bir yazı... Yazıda bir

dünya muradı üzerindiyim. (...) Gökte, tam bir mesafe emniyetiyle uçarken birden bire bir duvara çarpmak gibi bir hal... İnanmışım dünya bir anda elimden çıkıyor ve ben kalemimi bırakıp dehşetler içinde başımı tutuyorum. (...)

Tam o anda ensemde, balyozla vurulmuş gibi bir ses duyuyorum. O ân, kül olmak üzere olduğumu yahut beynimin bir atom gibi çatlama üzere bulunduğunu sezmesine yerimden fırlıyorum; elektriği açık bırakarak kendimi dışarıya atıyorum, merdivenleri beyninden kurşun almış bir yaralıdan beter bir yıkılışla çıkıyor ve kendimi yatağa atıyorum. (...)

Ertesi sabah kalktığı zaman, **dünya benim için başka bir dünyadır.**"

Kendi ifadesiyle, üstat artık ne şairdir, ne de fıkra muharriri:

"Ben artık ne şairim, ne fıkra muharriri!

Sadece, beyni zonk zonk sızlayanlardan biri!."

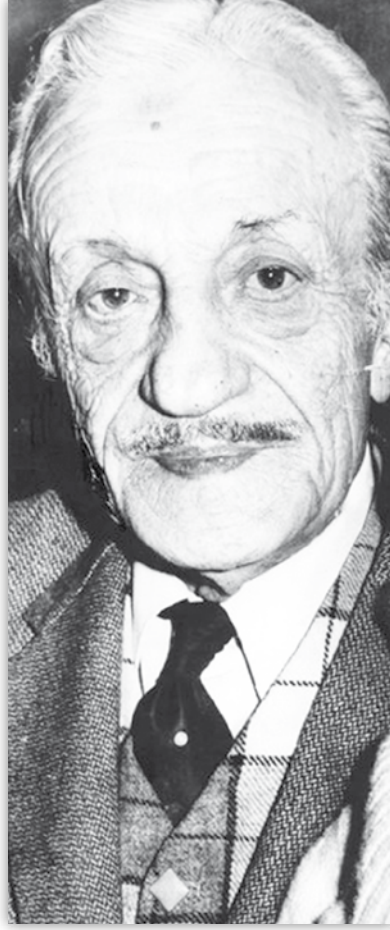
Bundan sonra Necip Fazıl'ı fikir sancısı çeken bir dâvâ adamı olarak görüyoruz. Şairliği ve fıkra muharrirliğini cücelere bırakmıştır, onun gözü büyük sanatkârlıktadır. Büyük sanatkârlık ise Allah'ı aramaktır:

"Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış; Marifet bu, gerisi yalnız çelik-çomakmış..."

Bana sorarsanız, Necip Fazıl'ı en iyi anlatan; onun (Hz. Mevlanâ'nın: "Herkes kendi zannınca bana dost oldu; içimdeki sırlarımı ise kimse aramadı" sözünü çağrıştıran) şu beytidir:

"Lâfımın dostusunuz, çilemin yabancı,

Yok mudur, sizin köyde, çeken fikir sancısı?"

Gerçekten de Necip Fazıl'ı seven, kitaplarını okuyan, hatta kendilerine iktidar kapısını onun açtığını iddi eden birçok zevat var. Lakin hemen hemen hepsi de üstadın fikir çilesinin yabancı...

Üstada göre "Tohum çatlarken ve hayvan doğururken bir nevi çile içindedir. Ama kuru odun tomurcuk derdinden, katır da yavru kaygısından uzaktır." Öyle ise bize her şeyden önce tomurcuk derdi ve yavru kaygısı yani fikir sancısı gerekli. Fikir sancısına yabancı birtakım insanların Necip Fazıl'ı anlatmaya kalkması ne büyük bir talihsizliktir?..

Üstat Necip Fazıl'ı vefatının 30. yılında rahmetle anıyoruz. Ruhu şad olsun...

Av. Serdar
CEYLAN

VEFATININ 30.YILINDA NECİP FAZIL KISAKÜREK ANMA ETKİNLİKLERİ

Türk düşünce, sanat ve edebiyat dünyasının en önemli isimlerinden “Sultânüş-Şuarâ” Necip Fazıl Kısakürek, vefatının 30. yıldönümü münasebetiyle 20-26 Mayıs 2013 tarihleri arasında Konya’da bir dizi faaliyet ile anıldı, anlatıldı, okundu.

“**Necip Fazıl Kısakürek Anma Etkinlikleri**” Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Konya Valiliği, Konya Büyükşehir Belediyesi, Meram, Selçuklu ve Karatay Belediyeleri, Selçuk Üniversitesi, KTO Karatay Üniversitesi, Mevlana Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya Ticaret Odası, Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Borsası, diğer meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile gerçekleştirildi.

60 yıllık yazı hayatı boyunca başta şiir olmak üzere farklı türlerde ve alanlarda verdiği eserleriyle kültür dünyamıza mührünü vurmuş ve aksiyon adamı hüviyetiyle derin izler bırakmış büyük şair ve fikir adamı “**Necip Fazıl Kısakürek Anma Etkinlikleri**” “30 Kitap 30 Konuşmacı” başlığıyla yürütülen konferans ve söyleşi dizisiyle başladı.

Konya Valiliği İl Özel İdaresi'nin sponsorluğu ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Konya'daki orta dereceli okullarda Üstad Necip Fazıl'ın 6 kitabı 60 bin öğrenciye dağıtıldı. Necip Fazıl'ın Gençliğe Hitabesi'nin ışığında “Gençliğin Üstada Cevabı” konulu bir de mektup yarışması düzenlendi.

NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN VEFATININ 30. YILDA

30 KONUŞMACI 30 KONFERANS

Mehmet Doğan, Dr. Abdullah Harman-
cı, Mustafa Özçelik,
Mesut Uçakan, Arif Ay, Doç.
Dr. Huriye Martı, Ali
Haydar Haksal,
Mehmet Tahir
İkiler,
Muzaffer

Doğan, Doç. Dr. Yunus Ayata, Mustafa Aydoğan, Sadık Yalsızuçanlar, Prof. Dr. Hakan Poyraz, Haydar Ergülen, Mevlana İdris Zengin, Dur-
sun Gürlek, Mustafa Armağan,
Ömer Erdem, Alim Kahraman, Prof.
Dr. Şükrü Karatepe, Prof. Dr. Sami
Güçlü, Mustafa Miyasoğlu, Dr. İbra-
him Demirci, Prof. Dr. Turan Koç,

Prof. Dr. Raşit Küçük, Prof. Dr. Ömer Dinçer, Prof. Dr. Mehmet Tekelioğlu, Prof. Dr. Durmuş Günay, Dr. Ekrem Keleş ve Prof. Dr. Beşir Atalay tarafından “30 Kitap 30 Konuşmacı” başlıklı konferanslar dizisi düzenlendi. Nisan ayının 24’ünde başlayan ve 25 Mayıs’ta sona eren konferanslar yoğun ilgi ile takip edildi.

N. F. KISAKÜREK SEMPOZYUMU

“Uluslararası Necip Fazıl Kısakürek Sempozyumu” 20-22 Mayıs 2013 tarihleri arasında, dilimize, edebiyatımıza, kültür ve medeniyetimize hizmet etmiş Necip Fazıl Kısakürek’i etraflı bir şekilde anlama ve anlatmak amacıyla Selçuk Üniversitesi ile Konya Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle düzenlendi. Sempozyuma Prof. Dr. Ahmet SEVGİ, Prof. Dr. Mehmet İPÇİOĞLU, Prof. Dr. Ermonno VİSİNTAINER, Prof. Dr. Âlim GÜR, Prof. Dr. Ramazan GÜLENDAM, Doç. Dr. Marufjon YULDASHEV, Doç. Dr. Caner ARABACI, Prof. Dr. Önder GÖÇGÜN, Dr. Abdurrazek AHMED gibi 7 ülkeden 70 konuşmacı katıldı. Sempozyumun ilk gününde “Necip Fazıl’ın Şiiri ve Şairliği”, “Günümüz Şairlerinin Gözüyle Necip Fazıl Kısakürek” ve “Kültür Coğrafyamızda Necip Fazıl” konuları ele alındı.

TİYATROLAR, SERGİLER

Üstad Necip Fazıl’ın hayatı, eserleri ve insanımız üzerindeki etkilerine dair sesli, görüntülü, basılı malzemeler, şiirlerinden seçilecek mısra, beyit ya da dörtlüklerin Osmanlı Türkçesi imlası ile 30 hattat tarafından tasarlanarak hazırlanan klasik hat levhaları ile kullandığı eşyaların birlikte değerlendirildiği “Necip Fazıl’la Bir Asır” Sergisi, takdirle karşılandı. Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü Hat Ana Sanat

Dalı Başkanı Yrd. Doç. Dr. Fatih Özkafa’nın sorumluluğunda Karatay Belediyesi tarafından düzenlenen bu sergi alanında bir ilk olarak büyük beğeni topladı.

Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’nce çok sayıda tiyatro oyunu sergilendi. Reis Bey (Ankara Devlet Tiyatrosu), Benim Adım Bay Necip (Konya Büyükşehir Tiyatrosu), Bir Adam Yaratmak (Meram Belediyesi Tiyatrosu), Püf Noktası (Oyuncu Tayfası Tiyatro Grubu Bahçelievler Belediyesi) isimli oyunlar, Mevlana Kültür Merkezi, Konevi Kültür Merkezi, Konya Devlet Tiyatrosu Salonu ile Akşehir, Ereğli, Beyşehir, Seydişehir gibi ilçelerde de gösterildi.

FİLM GÖSTERİMLERİ, ŞİİR DİNLETİLERİ, KONSERLER

Necip Fazıl Kısakürek’in eserlerinden uyarlanan sinema filmlerinin, Konya’da faaliyet gösteren sinemalarda hafta boyunca ücretsiz gösterimi yapıldı. A. Muhsin Yılmazçoban, ve Hakkı Biçer’in koordinatörlüğünde, Bir Adam Yaratmak, Reis Bey, Mümin ile Kâfir, Diriliş, Zehra, Parmaksız Salih, Yangın Var, Çile ve Siyah Pelerinli Adam filmleri sinemaseverlerle buluştu.

Necip Fazıl Kısakürek’in seçilen şiirlerinden Uğur Işılak tarafından yapılan besteler yine sanatçı tarafından Turhan YÜKSELER şefliğinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Antalya Senfoni Orkestrası eşliğinde Mevlana Kültür Merkezi’ndeki konserde seslendirildi.

Necip Fazıl

ULUSLARARASI
NECİP FAZIL KISAKÜREK
SEMPZYUMU

20-22
MAYIS
2013
KONYA

Ali IŞIK

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU'NUN KONYA AĞZI
ARAŞTIRMALARI:

KONYA AĞZI ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

Sosyal bilimlerin herhangi bir dalında Konya üzerine yapılacak bütün araştırmalarda birinci mesele araştırmancının coğrafi sınırlarının tespiti meselesidir. Zira Konya coğrafyası; Cumhuriyet Döneminde bünyesinden yedi il (Aksaray, Niğde, İçel, Karaman, Antalya, Isparta ve Burdur) koparıldıktan sonra kalanıyla dahi bugün Dünya'daki birçok ülkeden daha büyük bir coğrafyadır. Konunun kapsamını biraz daha daraltarak ifade edersek; bütün bir Konya coğrafyasında birbirinden farklı kültürlerle karşılaşılabilir gibi birbirinden farklı ağızlarla karşılaşılması da tabiidir. Bir Kadınhanı ağızı da Konya ağızı; bir Bozkır kültürü de Konya kültürüdür. Lakin, fakire bu yazıyı kaleme aldırarak vesile saygıdeğer Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun –en azından fakirin böyle bildiği- yayımlanan son mesaisi “Konya Ağızı Üzerine Araştırmalar” (Konya: Kömen Yayınları, 2012, 304 s.) “adı/ başlığı”ndaki “Konya”, Konya şehir merkezi, hatta Alâeddin Tepesi çevresinden uzaktaki Sedirler, Araplar, Tahtatepen, Çaybaşı, Uluirmak, vb. Konya'nın “yirtilileri”nin yaşadığı Konya'dır. Araştırdığı hususlarda en küçük bir ayrıntıyı dahi gözden irak tutmayan Saim Hoca, bu mesaisinde bütün bir Konya vilayetinde yapı-

lan ağız araştırmalarının hepsini ansa da; bütün mesaisini Konya'nın yerlilerinin konuştuğu Türkçeye hasretmiştir.

Konya'nın yerlilerinin konuştuğu Türkçe, “Kadim Türkçe”nin çoğu seslerini yaşatan bir ağızdır. Kültür dilimize esas alınan İstanbul ağızı Kadim Türkçenin pek çok sesini asırlar öncesinden törpülemişse de Konya ağızı, en azından yukarıdaki semtlerde yaşayan ninelerimiz, annelerimiz bu sesleri dillendirebilmektedirler. Zira genç nesil kültür dilinin etkisiyle “baña”nın nazal n'sini (sağır kef), “yil (yel)”in kapalı e'sini unutmakla kalmayıp, **Gonyalica** kelime dağarcığını her geçen günde biraz daha daraltmaktadırlar. Peki, bu durum bir kayıp yahut bir tehlike midir? Elbette EVET!..

Dil, bir açıdan düşüncenin, soyut yaşantının (kültür) ağızda somutlaşmasıdır. Başka bir ifadeyle ağızımızda seslendirdiğimiz mefhumlar hayatiyetini sürdürürler. Anılmayanlar ise birer mevta hükmündedirler.

Tahsili süresince “Türkiye Türkçesinin temsilcisi olan Konyalica”yı kullanırken, aile ocağında atasının “Gonyalica”sıyla irtibatını kopartmayan Saim Hoca, bu **Gonyalica** üzerine bildiklerini, yaşadıklarını, araştır-

dıklarını 1988 yılından itibaren ilim âlemine taşımaya başlar. Mezkûr kitabı görmeyenler, bu ifadeden kitabın, sadece Saim Hoca'nın Konya ağzı üzerine yazdığı makaleleri, sunduğu bildiri ve konferansları bir araya toplayan bir eser olduğunu sanmasınlar. Bu özelliği kitabın sadece bir yönüdür. "Konya Ağzı Üzerine Araştırmalar" Konya ağzının belli başlı özellikleriyle Konya ağzı sözlüğünün kimi kelimelerini verme yanında, belki bu hususiyetinden daha önemli olarak Konya ağzı araştırmalarının bir tarihçesini, araştırmacılarının kimler olduğunu ve Konya ağzı çalışmalarının kapsamlı bir bibliyografyasını da sunmaktadır. Bu itibarla bu eser Konya ağzı üzerine –Saim Hocam'ın hoşlanmayacağı bir nitelikleme ile- "avangart" (öncü) bir eserdir.

Konya Ağzı Üzerine Araştırmalar, beş bölümden oluşmakta. Birinci Bölüm'ün ilk kısmında (s. 9-127) Türk Dil Kurumu toplantılarında sunulan dokuz bildiriye yer verilmiş. Bu bildirilerden basılanlar (5 bildiri) taranarak, basılmayanlar ise dizilmek suretiyle kitaba dâhil edilmiş.

"Konya İl Merkezinde Tespit Edilen Bazı Kelimeler Üzerine" (s. 12-17)

"Yüne- Fiili Üzerine" (s. 19-25)

"Az Bilinen Bazı Konya Atasözleri ve Deyimleri Üzerine" (s. 27-34)

"Konya Ağzında Kullanımdan Düşmeye Başlayan Bazı Fiiller" (s. 36-48)

"Konyalı Bir Ağız Derleyicisi: Veli Sabri Uyar (1874-1954)" (s. 50-60)

"Konyalı Bir Ağız Araştırmacısı: Yazar, Hikâyeci ve Yönetici Celaleddin Kışmır" (s. 62-78)

"Üzerinde Durulmamış Bir Anadolu Ağzı: Konya Ağzı" (s. 80-104)

"Bir Kavram, Üç Terim: Mirav, Havala, Suyolcu" (s. 106-115)

"Konya Ağzında Kullanımdan Düşmeye Başlayan Bazı İsimler" (s. 117-127)

Birinci Bölüm'ün ikinci kısmında (s. 128-157) Türk Dil Kurumu dışındaki toplantılarda sunulan üç bildiri yer almakta. Bunlardan da basılan bir bildiri taranmıştır.

"Atasözleri İçin Yeni Bir Kaynak: Örnek Dil Cümleleri" (s. 130-139)

"Tarihî Bir Konya Mahallesi-nin Ağzında Görülen Bazı Özellikler" (s. 141-145)

"Yaşayan Bir Anadolu Ağzında Unutulmaya Yüz Tutan Kelimeler, Deyimler ve Atasözleri Üzerine" (s. 147-157)

İkinci Bölüm (s. 158-186) "Konya'da İlk Dil Yazıları" başlığını taşımakta. Biri *Türk Dili* dergisinde, diğeri de TDK'nin *Hasan Eren Armağanı* kitabında yer alan iki makale de taranarak kitaba alınmıştır.

"Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Konya'da Bir Dil Çalışması" (s. 161-172)

"Ahmet Necati Atalay ve Yeni Fikir (Konya) Dergisindeki 'Öz

Dil
Hareketi” (s. 174-186)

“Dünden Bugüne Konya’da Dil Yazıları” başlığını taşıyan Üçüncü Bölüm’de (s. 187-225) basıldıkları için taranarak kitaba dâhil edilen Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi’nde verilen bir konferans metni ile *Türk Dili* dergisinde yayımlanan bir yazı ve *Erciyes* dergisinin “Ali Berat Alptekin Özel Sayısı”na gönderilen ve kitabın yayımlandığı tarihte henüz basılmamış bir makale yer almaktadır.

“Dil İnkılâbınının 72. Yılında Konya’da Türkçe” (s. 190-197)

“Cumhuriyet’ten Günümüze Konya’da İş Yeri Adları” (s. 199-209)

“Konya’da Yetişen Meyvelerin Adlandırılmasındaki Farklılıklar Üzerine” (s. 210-225)

“Konya Basınında Türkçe” başlıklı Dördüncü Bölüm’de (s. 226-245) KTO’nun *Yeni İpek Yolu Konya Özel Sayısı IV*’te ve *Selçuk İletişim* dergisinde yayımlanmış iki yazı bulunmaktadır.

“Konya Basınının Dili: 1 Yeni Meram” (s. 228-238)

“Konya Gazetelerinde Dil Olayları” (s. 239-245)

“Çeşitli Dil Yazıları” başlıklı Beşinci Bölüm’de (s. 246-296) *Türk Dili* dergisinde yayımlanmış iki makale ile Karaman Tarih Boyunca Türk Dili Bilgi Şöleni ve Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü’nün “Türkçenin Tarihî Gelişimi ve Bugünkü Durumu” Sempozyumu’nda sunulmuş iki bildiri metni bulunmaktadır.

“Türkçenin Güncel Sorunları” (s. 249-262)

“Kelimelerin Ölümü” (s. 264-269)

“Karaman Ağzına Divanü Lugat-it Türk Açısından Bir Yaklaşım” (s. 271-279)

“Küreselleşme Sürecinde Türk Dili” (s. 281-296)

Kitabın “Ekler” bölümünde Saim Sakaoğlu Hoca’mızın kitaba alınmayan Konya ağzı ve Türk dili üzerine kaleme aldığı toplam 25 bildiri, makale ve ansiklopedi maddelerinin künye bilgileri sıralanmıştır.

Kitap; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu’nun yayımlanmış 52 kitap, 6 ders notu, 3 kitap boyutunda makale ve basıma hazır 5 kitabın listesi ile tamamlanmaktadır.